НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Беоргаду бр. 1180/1 од 16.05.2012. год. изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор једног доцента за ужу научну област Скандинавистика, предмет Скандинавистика (објављен у листу „Послови“ бр. 468 од 06.06.2012. год.). Част нам је да Већу поднесемо следећи

И З В Е Ш Т А Ј

На расписани конкурс пријавила се **др Зорица Ковачевић**, досадашњи виши лектор за савремени шведски језик на Одсеку за германистику, Група за скандинавске језике и књижевнсоти. Кандидат је уз пријаву на конкурс приложио биографију, библиографију, као и потврду о успешној одбрани докторске дисертације на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Биографија:
Зорица Ковачевић, рођ. Манчић, рођена је 1974. године у Београду, где је завршила основну школу и гимназију. Додипломске студије скандинавских језика и књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду завршила је 1997. године. Постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду окончала је 2003. године одбраном магистарског рада под називом „Предлози који означавају просторне односе у шведском језику и њихови еквиваленти у српском“, као и докторске студије 2012. године одбраном докторске дисертације под називом „Превођење с превода као проблем преводне еквиваленције на примерима превођења на српскохрватски језик данских, норвешких и шведских дела са њихових превода на језик посредник“. На Филолошком факултету у Београду запослена је од 1999. године, најпре у звању асистента-сарадника, потом 2004. године у звању асистента за предмет Скандинавски језици, а од 2011. године у звању вишег лектора за савремени шведски језик.

Поред учешћа на конференцијама и стручним скуповима чији резултат су радови побројани у библиографији, учествовала је на више курсева и семинара за стручно усавршавање наставника шведског као страног језика, као и у стручном раду на скуповима наставника шведског као страног језика у народној високој школи Вестерханинге (Västerhaninge folkhögskolan, Haninge, Stockholm 2001. године) и у народној високој школи Билстремска (Billströmska folkhögskolan, Tjörn 2004. године), похађала је и завршила обуку за лиценциране Сведекс (Swedex) испитиваче и стекла лиценцу за процену језичке компетенције на нивоима А2 и Б1 за шведски језик (Folkuniversitetet, Стокхолм 2005. године). Такође, учествовала је у реализацији више стручних скупова и пројеката као што су, на пример, „Лексин: шведско-српски речник“, Филолошки факултет, Београд 2005. године, пројекат „Преводилачки портал“ од 2008. године наовамо, семинар „Превођење текстова за популарну музику: дански текстови Кристијана Јункера у преводу на српски језик“, Филолошки факултет, Београд 2008. године, „Шведски преводилачки семинар“,

Шведски институт и Филолошки факултет, Београд 2009. године; преводилачки пројекат „Шведски сто: одабрани одломци из савремене шведске књижевности у преводу на српски језик“, Шведски институт и Филолошки факултет, Београд 2010. године.

Области транслатологије, текстуалне и контрастивне лингвистике представљају тежиште њеног научног и стручног рада.

Приложена документација кандидата садржи следећу **библиографију**:

1. Монографије

- *Предлози који означавају просторне односе у шведском језику и њихови еквиваленти у српском* (2003). Београд : Филолошки факултет [необјављен магистарски рад]

- *Превођење с превода као проблем преводне еквиваленције на примерима превођења на српскохрватски језик данских, норвешких и шведских дела са њихових превода на језик посредник* (2012). Београд : Филолошки факултет [необјављена докторска дисертација]

2. Чланци

- Астрид Линдгрен 1907 – 2002. Књижевни пут Астрид Линдгрен / Зорица Манчић // Детињство : часопис о књижевности за децу. – Нови Сад : Змајеве дечје игре, 2002. – Година XXVIII, број 3-4, стр. 89-92

- О неким значењским разликама између локативних предлога *I* и *PÅ* у шведском језику и локативних предлога *У* и *НА* у српском / Зорица Манчић // Philologia : научно-стручни часопис за језик, књижевност и културу. – Београд, 2004. – бр. 2., стр. 25-32 **<u>Р62-1,5</u>**

- О преводима неких Андерсенових бајки / Зорица Манчић // Детињство : часопис о књижевности за децу. – Нови Сад : Змајеве дечје игре, 2005. – Година XXXI, број 1-2, стр. 95-97

- Андерсен – превод, прерада, адаптација / Зорица Манчић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Нови Сад : Матица српска, 2007. – Књига педесет пета, Свеска I, стр. 27-40 **<u>Р61-2</u>**

- О неким одступањима у посредном преводу : Хезелова Легија проклетих (De fordømtes legion) у посредном преводу на српски језик // Мостови. – Београд, 2009. – св. 2, бр. 146., стр. 117-125 **<u>Р62-1,5</u>**

- Phraseologismen mit der somatischen Komponente Kopf im Deutschen und huvud im Schwedischen / Анете Ђуровић, Бранислав Ивановић и Зорица Манчић // XXV

међународни знанствени скуп Актуална истраживања у примијењеној лингвистици – Осијек : 2011. – Хрватско друштво за примијењену лингвистику ; зборник радова [рад у штампи по одобрењу уредништва] **P22-2**

- Оригинал и преводивост – од интерлингвистичког до интеркултурног посредовања. Београд: 2012. Анали Филолошког факултета. [рад у штампи по одобрењу уредништва] **P62-1,5**

Преглед и мишљење о досадашњем научном и стручном раду:

***Предлози који означавају просторне односе у шведском језику и њихови еквиваленти у српском* (2003). Београд : Филолошки факултет [необјављен магистарски рад]**

Анализа предлога који означавају просторне односе у шведском језику и проналажење њихових еквивалената у српском, као и даља примена добијених резултата у настави шведског језика и преводилачкој пракси били су главни циљеви рада на овој студији. Појаве у вези са локативним предлозима испитиване су и показане на примерима у оквиру примарног и секундарног корпуса. Примарни корпус садржи примере ексцерпиране из романа, новела и приповедака шведских аутора објављених од друге деценије до краја шездесетих година XX века.

Општи део овог магистарског рада садржи, пре свега, краћи преглед досадашњих истраживања и стандардних приступа у бављењу проблематиком локативних предлога.
За исходиштем проблема дефинисања и класификације предлога трага се како у савременој, тако и у традиционалној граматици. Полази се од дефиниција у општим и посебним граматикама, то јест у граматикама намењеним учењу шведског језика и граматикама шведског језика као матерњег. Остатак поглавља посвећен је теоријама у вези са оријентацијом, перцепцијом просторних односа, одређивањем просторне оријентације објеката и односа међу њима, као и увођењу појмова попут категоризације, концептуализације, схематизације, идеализације, апстракције.

У оквиру теорије семантичких локализација јављају се категорије попут објекта локализације, локализатора, конкретизатора, оријентира, уједно категорије које су неопходне за анализу просторних релација и посматрање реализације просторних ситуација. Међутим, битан фактор при посматрању просторних релација је и просторно понашање самих објеката. Предлаже се и образлаже увођење још једне категорије, то јест још једног типа семантичке локализације, а то је локализација бочном страном локализатора.

Завршно поглавље ове студије састоји се од сегмената представљених сваким типом семантичке локализације понаособ. Реч је о девет типова семантичких локализација укључујући и локализацију бочном страном локализатора.

Примерима на шведском и српском језику, коментарима и графичким приказима испитане су неке од могућности при формирању исказа у вези са просторним односима. Резултат рада на овој тези, дакле, нису прецизно одређени или детаљно побројани локативни предлози и правила за формирање конструкција са локативним предлозима. Намера је била да се, примерима, коментарима и графичким приказима, унапреди разумевање процеса творбе и усвајања оних образаца, којима се исти вањезички универзум у различитим језицима сегментира на различите начине, те да сагледамо на који начин се идентични просторни односи и ситуације језички реализују у шведском и српском језику.

О преводима неких Андерсенових бајки / Зорица Манчић // Детињство : часопис о књижевности за децу. – Нови Сад : Змајеве дечје игре, 2005. – Година XXXI, број 1-2, стр. 95-97

Српски преводи Станислава Винавера из 1947. године настали отприлике један век касније у односу на оригинал и који су, при томе, преводи с немачког језика, звуче архаично у односу на многе новије верзије превода Андерсенових бајки. Будући да је реч о преводима бајки, где је преводилац истовремено и критичар и лингвиста и писац, може се говорити радије о начину на који је оригинални Андерсенов текст преведен или адаптиран, пре него о обележјима самог оригинала. Због тога се и може поставити питање шта је тзв. Андерсенов стил: стил оригинала или стил превода?

Чини се да је све оно што би се изворно могло посматрати као Андерсенов стил или као оно што је написано у традицији Андерсена (браће Грим, Лафонтена итд.) радије стил превода него стил оригинала. Бајке (и њихови преводи) очито имају тенденцију да се у неком тренутку одваје од аутора, да кроз превод добију нови изглед, нови језик и да живот настављају као адаптације превода.

О неким одступањима у посредном преводу : Хезелова Легија проклетих (De fordømtes legion) у посредном преводу на српски језик // Мостови. – Београд, 2009. – св. 2, бр. 146., стр. 117-125

Посредно превођење (превођење с превода) представља својеврстан табу у оквирима преводилачке теорије и праксе, иако нам у многим случајевима скоро целокупно писано стваралаштво тзв. малих језика, а тиме и малих књижевности, у противном не би било доступно. Превод с превода се одувек посматра као мање вредан, као бледа копија оног превода који му је послужио као изворник. Међутим, има и те како сјајних посредних превода (на пример, неки од Винаверових превода Андерсенових бајки), а грешке које се јављају у једном посредном преводу могу се свакако јавити и у било ком директном. Иако се аутор овде фокусира на посредни превод, намера ни у ком случају није да покаже како је такав превод лошији односно мање адекватан од директног, већ да истакне нека одступања која се у превођењу могу појавити уопште, а не само у директном преводу.

О неким значењским разликама између локативних предлога *I* и *PÅ* у шведском језику и локативних предлога *У* и *НА* у српском / Зорица Манчић // Philologia : научно-стручни часопис за језик, књижевност и културу. – Београд, 2004. – бр. 2., стр. 25-32

За учење страног језика и за превођење неопходно је познавање специфичности страног језика, као и познавање процеса творбе и усвајања образаца којима се исти вањезички универзум у различитим језицима сегментира на различите начине. Оне конструкције са локативним предлозима у шведском језику, које се у односу на перцепцију просторних односа или на конвенционално одређивање разликују од конструкција са локативним предлозима у српском, представљају потешкоћу у овладавању шведским језиком и потешкоћу у његовој правилној употреби. Наиме, у настави шведског језика и у преводилачкој пракси јавља се читав низ недоумица у вези са одабиром и употребом локативних предлога. Намера рада је да укаже на то да се учесталост грешака, насталих услед несигурности у одабиру локативних предлога при учењу или превођењу, може умањити, пре свега, уочавањем и непосредним контрастирањем одговарајућих конструкција у шведском и у српском језику, њиховом детаљном анализом и објашњавањем специфичних поимања просторних односа у ова два језика.

Астрид Линдгрен 1907 – 2002. Књижевни пут Астрид Линдгрен / Зорица Манчић // Детињство : часопис о књижевности за децу. – Нови Сад : Змајеве дечје игре, 2002. – Година XXVIII, број 3-4, стр. 89-92

У раду је описана и проблематизована биографија Астрид Линдгрен и њена повезаност са уметничким стваралачким процесом.

Андерсен – превод, прерада, адаптација / Зорица Манчић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Нови Сад : Матица српска, 2007. – Књига педесет пета, Свеска I, стр. 27-40

Многа Андерсенова дела су на српскохрватски језик преведена посредно, а језици посредници су, нарочито до друге половине XX века, најчешће били немачки и енглески. Теза о томе како је сваки посредни превод „лош превод“ није сасвим тачна, јер и директан превод може бити мањкав и садржати елементе без кореспондената у оригиналу. Исто тако, док преводи с међуригинала, преводилац „греши“ само због тога што тачно преводи верзију текста која и сама одступа од оригинала. Недоследности у тексту превода, како на лексичком, тако и на нивоима вишим од лексичког, могу се јавити подједнако, у директном преводу и у било којем посредном преводу. Недоследности посматране су како унутар самих текстова превода, тако и паралелно, унутар неколико текстова превода истовремено. Док су недоследности на лексичком нивоу биле учесталије унутар самих текстова превода, дотле су се недоследности на нивоима вишим од лексичког јављале при паралелној анализи више текстова превода. Уопште, недоследности на лексичком нивоу проузроковале су, овде, скоро незнатна померања у значењу у односу на текст оригинала, док су недоследности на нивоима вишим од лексичког, у појединим текстовима превода, проузроковале крупнија померања у значењу. Ипак, до највећег одступања од оригинала долази у случају додавања текста, то јест уношења елемената без кореспондената у оригиналу. Коначно, оно што се увек може издвојити као проблем јесте питање шта је уопште то што публика чита. Објављивање Андерсенових дела увек је комерцијално, колико год преводи били лоши, били прераде или адаптације. Андерсен увек има читалачку публику, а издавачи нису у обавези да плаћају ауторски хонорар. Овиме је и објављивање Андерсена сведено пре на комерцијални него на уметнички поступак. Резултати овакве комерцијализације виде се по самим преводима.

Phraseologismen mit der somatischen Komponente Kopf im Deutschen und huvud im Schwedischen / Анете Ђуровић, Бранислав Ивановић и Зорица Манчић // XXV међународни знанствени скуп Актуална истраживања у примијењеној лингвистици – Осијек : 2011. – Хрватско друштво за примијењену лингвистику ; зборник радова [рад у штампи по одобрењу уредништва]

Иако контрастиван фразеологија немачког језика у последње две деценије све више окупљ пажњу лингвиста и резултује све већим бројем радова, за овај ниво језичких студија се и данас може рећи да је потпуно у сенци контрастирања морфолошког и синтаксичког система немачког језика са осталим језицима и да носи атрибуте фрагментарности и непостојанања чврсто дефинисаног методолошког оквира и теоријског модела, који би консеквентно био пример у теоријским радовима из ове области. Последице оваквог стаља се неминовно рефлектују и на двојезичну лексикографију, теорију и праксу ученља немачког, срспског и шведског као страног, али и на транслатолошку теорију и конкретну преводилачку праксу. Немачки аутори се овим језичким паром до сада углавном нису бавили, што се уопштено уклапа у тренд инсуфицијентности контрастирања фразеолексикона немачког са неким од генетски/типолошки/ареално блиских језика.

Оригинал и преводивост – од интерлингвистичког до интеркултурног посредовања. Београд: 2012. - Анали Филолошког факултета. [рад у штампи по одобрењу уредништва]

Проучавање појмова *оригинал* и *преводивост* одувек представља велики изазов у транслатолошким студијама. Дефинисање појма *оригинал* изискује решавање проблема, пре свега, терминолошке природе насталих најчешће услед постављања знака једнакости између појмова *оригинал* и *текст на полазном језику*, али и проблема који се односе на идентитет и аутономију оригинала, на његову хомогеност и ненарушивост. Концепт *преводивости* се ослања на однос између *исказа на полазном језику* (*оригинала/текста на полазном језику*) и различитих значења која ће потенцијално бити пренета на други језик. Проблем преводивости се у савременим транслатолошким студијама доводи у везу с дефинисањем појма *оригинал* из перспективе општих функција полазног и циљног језика

(*функционална еквиваленција*), али се овим општим и специфичним језичким својствима придружују и друга језичко-културолошка обележја попут, на пример, специфичности сегментације предметне стварности у сваком језику понаособ, попут различитости граматичких структура или, пак, етичких, моралних и других ставова самих припадника једне језичке заједнице. Питање преводивости тако постаје питање *способности изражавања на једном односно на више језика*.
Бројни недостаци досадашњих приступа у вези с дефинисањем појмова *оригинал* и *преводивост* могу се приписати, пре свега, крајње поједностављеном оперисању поменутим појмовима, а намера овог рада је да укаже на неопходност ширег сагледавања квалитативних и квантитативних обележја поменутих појмова у светлу међујезичког посредовања између различитих језика, али и различитих култура.

Будући да се ради о избору у наставно звање, осврнућемо се највише на њен најзначајнији рад, докторску дисертацију, која је квалификује за избор у поменуто звање.

***Превођење с превода као проблем преводне еквиваленције на примерима превођења на српскохрватски језик данских, норвешких и шведских дела са њихових превода на језик посредник* (2012). Београд : Филолошки факултет [необјављена докторска дисертација]**

Посредно превођење чини велики део преводилаштва од почетака до данас. Оно није појава савременог доба и најчешће је једини облик међујезичког посредовања између, на пример, географски или културно удаљених језичких заједница и/или пак оних које имају релативно мали број говорника. Овај вид посредовања је веома често и једини начин којим се остварује двосмерни ток књижевних дела на језицима с релативно малим бројем говорника. Штавише, поступку посредног превођења прибегава се како у писаном тако и у усменом превођењу. Најбољи пример за то јесте преводилачка пракса Европске заједнице која је формално као један од циљева поставила директно превођење између засад двадесет три службена и радна језика, како језика земаља-чланица тако и језика оних земаља које су у процесу добијања статуса чланица. Будући да Заједница не располаже довољним бројем преводилаца који говоре по неколико малих језика, прибегава се чак и усменом превођењу с превода, то јест релеју (енг. relay translation).

И поред наведеног, посредни превод се као тема занемарује у стручној литератури, уопште у транслатолошким студијама, што значи да је један веома важан облик превођења скрајнут у корист оног који је мање заступљен, а који се истовремено сматра оптималним. Студије у вези с овим обликом међујезичког посредовања требало би да обухвате, пре свега, специфичне аспекте попут изузетно великог друштвеног и историјског значаја посредног превођења као веома често јединог начина посредовања између језичких заједница с мањим бројем говорника. Конкретнији приступ унутар таквих студија требало би да у средиште испитивања постави и преводилачку праксу, али и засебну анализу сегмената процеса посредног превођења.

Унутар ове студије се проблем посредног превођења посматра у односу неколико аспеката. Пре свега, као облик превођења који се, ни у теорији ни у пракси, не може одвојити од преводилаштва уопште. У првом, то јест уводном поглављу студије наглашава се изузетно велики значај проучавања процеса посредног превођења. Превођење с превода би требало посматрати као процес који се налази у истој равни с процесом директног превођења, без обзира на квалитативна и квантитативна обележја резултата тог процеса.

Уз преглед за овај рад најважнијих теоријских приступа у транслатолошким студијама и дискусије у вези са значајем боље терминолошке одређености унутар транслатолошких студија, у другом поглављу овог рада се из ближе перспективе посматра сложеност преводилачког процеса у целини, али и још увек недовољно адекватан начин за опис и побрајање свих сегмената тог процеса. Терминолошка питања у вези с неодлеђеношћу употребе појмова као што су оригинал, превођење, превод и преводивост такође су део ове студије, уз напомену да терминолошка неодређеност утиче на појединости дефинисања и описивања сваког облика превођења – како директног, тако и посредног. У средишту испитивања овде су још и рашчлањивање кључних сегмената процеса

посредног превођења, увођење и појашњавање појмова као што су међупревод/међуоригинал и опис процеса уланчавања превода.

Надаље, у трећем поглављу, посредно превођење се посматра и у односу на проблем преводне еквиваленције, будући да се у већини других студија о изазовима у вези с терминолошким и другим одређењима овог појма говори искључиво из перспективе директног превођења. Општим теоријама и класификацијама у вези с преводном еквиваленцијом претходи подробније разматрање односа на оси преводи – култура – циљни језик и публика и, уопште, на оси полазни језик – циљни језик. Теорије pro et contra кад је реч о појму преводне еквиваленције, порекло и значење појма, као и његова повезаност са значајем превода као новог текста, и то оног на циљном језику, такође се разматрају у овој студији.

Четврто поглавље је посвећено историји превођења скандинавских књижевних дела код нас. Пример историје посредног превођења са скандинавских језика на наш послужио је, дакле, као пример посредног међујезичког контакта између географски, културолошки, али и језички удаљених заједница које повезује релативно мали број говорника. Анализа је умногоме била условљена обимом и доступношћу библиографског материјала. Наиме, реч је о засад само два прегледа/пописа библиографског материјала у вези с преводима с нордијских језика код нас (о првом из 1997. године односно о другом из 2008.), конкретно о попису превода с данског, ескимског, финског, исландског, лапонског (самијског), норвешког и шведског језика на српскохрватски. Материјал у приложеним библиографским прегледима, примарно материјал у вези с преводима с данског, норвешког и шведског језика, а секундарно и с финског и исландског, послужио је као драгоцени извор података за ову стидију. Иако не обиман, поменути библиографски материјал веома добро показује како и кад је дошло до првих конкретнијих веза између земаља Скандинавије и бивших југословенских земаља, то јест између двеју удаљених језичких, књижевних и културних средина. Резултати анализе библиографских података говоре и о односу и динамици директног и посредног превођења посматраног у временском распону од објављивања првих превода са скандинавских језика код нас крајем 19. века до оних најновијих. Међутим, подробније проучавање и опис историје превођења са скандинавских језика на наш и обратно тек предстоји имајући у виду то да, поред ове студије, засад не постоје друге обимније студије које се баве питањима превода скандинавских дела код нас.

Поменути и други теоретски оквири чинили су основу за дубљу анализу конкретних решења добијених процесом посредног превођења књижевних дела са скандинавских језика на наш. Пето поглавље ове студије садржи примере посредног превођења скандинавских књижевности на наш језик. Као репрезентативни узорак послужили су оригинали неколико књижевних дела на скандинавским језицима (на данском, норвешком и шведском језику) и њихови преводи на наш језик. Део корпуса чини и поетски текст на норенском језику у неколико верзија на нашем језику, док је у коментар, а највише због уочавања тога да превођење између скандинавских и наше језичке заједнице тече двосмерно (не улазећи у квантитативне особености превода), укључен и сегмент неколико примера наше књижевности у преводу. Примери посредних превода могу се посматрати како из перспективе резултата посредног превођења уопште: проблеми који се јављају у анализи корпуса јављају се уопште кад је реч о посредном превођењу. Ово се може уочити на примерима посредног превођења са скандинавских језика на наш, али и обратно, у односу на примере посредног превођења с нашег језика на скандинавске. Посматрањем процеса и резултата посредног превођења у оба смера уочавају се веома сличне тенденције, а о квалитету и оквантитету одступања треба говорити у односу на сваки превод појединачно. Уопште узев, може се говорити о више врста одступања заједничким за оба смера превођења. Реч је наиме о изостављеним, додатим, погрешно преведеним или, на пример, парафаразираним сегментима оригинала. Врста и тежина одступања често зависи и од компетенције, афинитета, талента преводиоца. Међутим, на квалитет посредног превода често утице квалитет међупревода – преводилац греши због тога што тачно преводи неадекватан/лош међуоригинал. Одступања се јављају на скоро свим језичким нивоима.

Осврт на преводилачку размену у супротном смеру, то јест на преводе књижевних дела неких наших аутора, чини шесто поглавље у ком се наводе резултати и примери двеју упоредних студија у вези с преводима књижевних дела Ива Андрића у Скандинавији. Поменуто поглавље је значајно због уочавања језичке и културолошке размене, али и веома сличних преводилачких изазова својственим како скандинавским језичким заједницама, тако и нашој. Истраживања овог типа требало би, дакле, укључити у студије у вези с досадашњим и будућим преводилачким,

културним и другим облицима међујезичке сарадње између скандинавских језичких заједница и наше.

Седмо поглавље дисертације је посвећено историјским прегледима развоја преводилаштва у нордијским земљама, у Данској и Норвешкој, Шведској, Финској и на Исланду. На примерима развојних токова преводилаштва унутар поменутих нордијских језичких заједница уочава се, између осталог, и то да изазови пред којима стоји историја преводилаштва у земљама с традиционално малим бројем говорника зависе од бројних културолошких, историјских, географских и других чинилаца. Међутим, ти изазови су у основи веома слични, а односе се на неопходност посредовања односно превођења с великих језика, то јест на неопходност превођења с превода. Историја преводилаштва и издаваштва је, у случају већине језика с релативно малим бројем говорника, истовремено историја посредног превођења.

Закључне напомене у осмом поглављу могу се посматрати као резултати истраживачког рада, али и као смернице за нека даља испитивања из ове области. У светлу нових транслатолошких проучавања, посматрање и поређење различитих превода као текстуалних целина, у односу на језичке, културолошке, друштвене, историјске и многе друге аспекте, требало би да постану окосница темељних испитивања. У том смислу, анализа превода у односу на језичке нивое појединачно (на пример, у односу на лексику или синтаксу употребљену у преводу) на којој се заснива велики део досадашњих транслатолошких проучавања не губи на значају, већ постаје важан сегмент сваке детаљне преводилачке анализе.

Питања попут временске дистанце у односу на објављивање оригинала и његових превода, питања у вези с избором књижевних дела која бивају посредно преведена, али и недоумице у вези с рецепцијом секундарних превода, те предностима и манама оваквих превода чине изузетно важан део истраживачког рада на материјалу непосредних и посредних превода скандинавских књижевних дела код нас. Процес посредног превођења је, дакле, облик међујезичког посредовања који се одувек занемарује у транслатолошким проучавањима. Превођење с превода се традиционално посматра скоро само као удаљавање од недодирљивог оригинала, као процес чије понављање може резултовати једино још крупнијим недоследностима и грешкама. Ова студија показује да превођење с превода представља процес који је много сложенији од пуког копирања копије. Управо због тога сложени процес посредног превођења и његове фазе треба посматрати као једну од основа за будућа подробнија транслатолошка истраживања.

Дорктoрска дисертација Зорице Ковачевић без сумње представља оригиналан допринос савременој транслатологији, показује њену компетентност и обавештеност. Сазнања, закључци и примери из дисертације се у великој мери могу применити и на настави, послужиће и као полазна тачка у даљњим научним истраживањима.

Све у свему, приложена библиографија кандидата сведочи о обавештености пре свега о проблематици из уже струке (теорија превођења), али и о другим темама везаним за проблематику савременог шведског и српског језика.

Зорица Ковачевић се током свог досадашњег вишегодишњег рада на Одсеку за германистику (Група за скандинавске језике и књижевности) доказала као веома поуздан и драгоцен сарадник, успешан у раду са студентима, цењен и од колега и од студената.

Мишљење о испуњености других услова за рад утврђених законом:

С обзиром на квалитет докторске дисертације и осталих радова колегинице Ковачевић, њен досадашњи ангажман у настави, али и кооперативност у обављању свих осталих послова на Одсеку Комисија сматра да су испуњени сви законски и

статутарни услови за избор др Зорице Ковачевић у звање доцента за научну област Скандинавистика, предмет Скандинавистика.

Предлог Комисије:

На основу горе наведених чињеница, свесрдно предлажемо Наставно-научном већу Филолошког факултета у Београду да др Зорицу Ковачевић изабере у звање доцента за наставно-научну област Скандинавистика, предмет Скандинавистика.

У Београду, 11.07.2012. год.

Комисија:

……..

др Анете Ђуровић, доцент

……..

др Смиља Срдић, редовни професор

……...

др Слободан Грубачић, професор емеритус